

Barraca *La* **Millor** *de* **totes**

Séquia *d'aigua*

PREMIS BARRACA

- Barraca exemplar 2019- Barraca exemplar 2020
  - Barraca exemplar 2021- Barraca exemplar 2022
- Corbatín col.lectiu de plata de la Federació de Fogueres d'Alacant
- Primer premi portada categoria especial barraques 2023

EN AQUEST LLIBRE S'UTILITZA L'ÚS GENÈRIC DEL MASCULÍ BASANT-SE EN LA SEUA CONDICIÓ DE TERME NO MARCAT EN L'OPOSICIÓ MASCULÍ/FEMENÍ, AIXÍ IMPLICA QUE NO HI HA CAP DENOTACIÓ DE DISCRIMINACIÓ SEXISTA

EL LLIBRE HA PARTICIPAT EN LA CONVOCATÒRIA DEL PREMIS DE LA GENERALITAT PER A LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ

www.lamillordetotes.es

[@barracalamillordetotes](https://www.instagram.com/barracalamillordetotes)

[barraca.lamillordetotes](https://www.facebook.com/barraca.lamillordetotes)

EDITA

Barraca la Millor de Totes

TÍTOL

Séquia d'aigua

DIRECCIÓ

Ismael Valero

Coordinen Mamen Hernández i Javier Villacampa

COL-LABORADORS

Manolo Vilaplana i Lluch. Membre del Casal Bernat i Baldoví

Articles realitzats per: Javier Villacampa, Quique Tébar, Yolanda Such , Ismael y Aitana Valero .

PORTADA LLIBRET

Detall font L'aiguadora, plaça Gabriel Miró
Imatge: Javier Alonso

ARXIU GRÀFIC

Barraca La Millor de Totes

Fons documentals Arxiu Municipal Alacant

DISSENY GRÀFIC I MAQUETACIÓ

Ofibook

IMPRESIÓ I ENCUADERNACIÓ

OFIBOOK SL

CALLE LA FUENTE 79

03009 ALICANTE ALICANTE ESPAÑA

Tel. 966282801, 656387441

DISTRIBUCIÓ

Barraca La Millor de Totes

DIFUSIÓ DIGITAL

WEB: www.lamillordetotes.es

Instagram: @barracalamillordetotes

Facebook: barraca.lamillordetotes

DEPÓSIT LEGAL

A265-2016

El llibre ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat per a la promoció de l'ús del valencià.

Sumari

**SALUDA PRESIDENTA
SALUDA PRESIDENTA
SALUDA PRESIDENTA INFANTIL
COMISSIÓ DE LA BARRACA
SÉQUIA D'AIGUA
EXPLICACIÓ PORTADA
ESBÓS PORTADA BARRACA
CÀRRECS D'HONOR**

4 AL 25

ARTICLES 26 AL 71

LA LLEGENDA DE LA CARA DEL MORO / **ISMAEL VALERO**
PORTEM L'AIGUA / **ISMAEL VALERO**
POUS DE GARRIGOS / **ISMAEL VALERO**
EL POSTIGUET / **JAVIER VILLACAMPA**
L'ERETA, COSTERES D'AIGUA I INNOVACIÓ / **QUIQUE TÉBAR**
LES MANTELLINES / **YOLANDA SUCH**
FOGUERES INCLUSIVES / **AITANA VALERO**

72 AL 133

**FOGUERA DEL NOSTRE DISTRICTE
PROGRAMA DE FESTES 2026
UN ANY EN IMATGES**

GUIA COMERCIAL 134

Hola a tots!

Em dic Marta i enguany tinc 4 anys. Continue sent la Presidenta Infantil de la meua barraca, La Millor de Totes, i estic súper feliç de tornar a viure aquestes festes tan especials amb tots vosaltres!

Vull donar les gràcies de cor a tota la comissió, als majors i als xiquets, perquè junts fem que cada dia siga una festa plena d'alegria. Gràcies als meus papàs per cuidar-me tant, acompanyar-me en cada acte i fer que tot siga encara més bonic. I als meus amics de la barraca... perquè amb vosaltres m'ho passe pipa! També vull fer una besada molt gran als meus avis, als meus oncles i als meus cosins, que sempre bixen a veure'm desfilar i em fan sentir molt especial.

També vull donar-li un beset molt fort a la nostra presidenta Julia, que és la millor i ens cuida moltíssim; a Aida, el meu indumentarista, per posar-me tan bonica sempre; i a la meua Súper amigui Bea, perquè amb ella tot és més divertit.

Enguany m'agrada encara més tot: les mascletaes que fan molt soroll, les desfila-

des, ballar sense parar i, per descomptat, les pampetes! Cada moment és màgic i em fa molt feliç. I encara que m'encanta la música, on sempre m'ho passe genial és en la zona infantil, pintant i ballant amb Elena, Manuel, Maria i Guille... i segur que molt prompte s'uneix Gonzalo a la nostra mini festa!

Em desfilat junts i em fan sentir molt especial.

Encara que no sempre puguem viure tots els moments junts, em fa molta il·lusió saber que Jorge i Thais també estan gaudint d'aquestes festes amb tanta alegria com jo. Segur que després tenim moltes coses per explicar-nos!

Desitge que tots gaudim moltíssimes d'aquestes festes, que no falten els somriures, la música i la il·lusió.

Felices Fogueres 2026!
Que es venten les palmeres!
Con mucho cariño,
Marta Ayela Saiz
Presidenta Infantil

La Millor de Totes

Aigua clara i poderosa
Aigua salada i generosa
Que als peus del Benacantil, es
rendix gustosa,
per banyar a esta Terra
tan bella.

La nostra mar Mediterrània, la nostra Terra i la nostra Festa de Fogueres de Sant Joan, ens definixen.

Han transcorregut els dies i els mesos tan ràpids com la pólvora en una mascletà i tots els comissionats de la Barraca La *Millor de Totes, al davant de la qual em trobe, han contribuït al fet que aquesta Barraca siga cada vegada més gran, no sols en el nombre de membres que la componen, sinó en visibilitat, tant en cultura com en solidaritat.

Des d'ací, vull mostrar-los el meu agraïment pel seu suport incondicional i felicitar-nos per haver construït, entre tots, una verdadera família festera.

Què seria una barraca sense la seua portalà? Li faltaria part de la seua identitat. Per això, vull expressar la meua més sincera enhorabona al nostre artista per plasmar en ella els nostres desitjos.

Igual que als nostres Càrrecs d'Honor, dels quals estem orgullosos que ens representen i als nostres col·laboradors per la seua aportació per a engrandir la nostra Festa, els donem les gràcies i els animem a continuar treballant amb nosaltres.

Ja escoltem la música de les bandes i fem olor la pólvora als carrers. Ja estem en Festes!

Felices Fogueres 2026!

Júlia Sendra i Canet
Presidenta de la Barraca La Millor de Totes

JUNTA DIRECTIVA

Presidenta

Julia Sendra i Canet

Vicepresident

Jaime Candela i Soriano

Tresorera

Marisol Cañizares i García

Secretari

José Ismael Valero i Tormo

Delegada federació

Yolanda Such i Planelles

DELEGACIONS

Banderola infantil - Gonzalo García
Banderols adults - Feli i Alejandra

PORTALADA

Javier Villacampa

PLANTÀ

Sergio Llopis, Jesús Pascual,
Rafa Terrén, Luis Soler, Toni Maneus

BARRA

Jaime, Toni, Julia

ESTATUTS i ASSESSOR JURÍDIC

Rafa Terrén

LOTERIA i VALS

Toño Carbonell

XARXES

Patricia López

LLIBRET

Ismael Valero, Quique Tébar i
Mamen López

PROTOCOL I OFRENA

Javier i Eva Villacampa

INDUMENTÀRIA

Lupe Sampere

DECORACIÓ

Gus Sánchez, Feli Amador,
Aida Sánchez, Inma Seva i María Emilia

LOCAL

Jesús Pascual, Sergio Llopis,
Beatriz Jordá, Antonio Hernández,
Víctor Ayela

ESDEVENIMENTS

Julia

PUBLICITAT

Paco Pepe Hernández

Socis i vocals La Millor de Totes 2026

JULIA SENDRA, JAIME CANDELA, MARISOL CAÑIZARES, ROSA SABATER, JUANI ROMERO, JOSÉ ISMAEL VALERO, JAVIER VILLACAMPA, EVA VILLACAMPA, JESÚS PASCUAL, LUPE SAMPER, JOSÉ ANDRÉS RODRÍGUEZ, JOSÉ MANUEL MARTÍNEZ, RAFAEL TORREGROSA, MIGUEL ÁNGEL PERTUSA, YOLANDA ROSELLÓ, RAFAEL TERRÉN, FELUCHO PÉREZ, SILVIA GONZÁLEZ, AIDA SÁNCHEZ, SERGIO LLOPIS, JUANMA LLOPIS, ANTONIO FERRNANDIZ, JAVIER BELLIDO, INMA SEVA, MARIA EMILIA SEVA, PATRICIA LÓPEZ, NACHO LÓPEZ, LUIS SOLER, ANTONIO MANEUS, VÍCTOR AYELA, MAMEN LÓPEZ, JULIO SENÉN, PENÉLOPE MESEGUER, SERGIO FABRA, DAVID OÑATE, JUANMA PÉREZ, CARMEN GUIRADO, MARA GIRÓN, QUIQUE TÉBAR, PEPE ROCHE, ROBERTO GARCÍA, ALEJO TORRES, EVA MARÍA HERNÁNDEZ,

TOÑO CARBONELL, YOLANDA SUCH, FRAN ALVES, JESÚS IBORRA, MANOLI RODRÍGUEZ, ANA BELLA LLÓPEZ, JOSEFA BAILEN, EMMA BARBERÁ, ANTONIO HERNÁNDEZ, MALU RODRÍGUEZ,

ALBERTO FERNÁNDEZ, GUS SÁNCHEZ, FELI AMADOR, BEATRIZ JORDÁ, ANABEL MIRÓ, ESTELA SAIZ, GLORIA BERNAL, PACO PEPE HERNÁNDEZ, IRENE RADUAN, DORY SÁNCHEZ, ALBERTO SÁNCHEZ, JAIME NAVARRO, CARMEN JAEN, JOSÉ ANTONIO PEÑAS, MONTESE GODECHE, MARINA IZQUIERDO,

MARTA AYELA, CAROLINA CARBONELL, GONZALO PÉREZ, JORGE AYELA, THAIS AYELA, IRENE PASCUAL, AITANA VALERO, ISMAEL VALERO, MARÍA TERRÉN, PABLO SOLER, RAUL SOLER, LETICIA SANCHEZ, IVÁN HERNÁNDEZ, AARON HERNÁNDEZ, REBECA FERNÁNDEZ, AYRTON FERNÁNDEZ, FRANCISCO JOSÉ HERNÁNDEZ, SARA HERNANDEZ, ROMINA FERNÁNDEZ, GABRIEL HERNÁNDEZ, ELENA FABRA, MANUEL FABRA, PAULA GARCÍA, GONZALO GARCÍA, LAURA FABRA, GUILLERMO PÉREZ, LUCIA TORRES, DAMIAN TORRES, MARÍA MARTINEZ, PABLO FULLEDA, LORENZO SOLER, EVA LÓPEZ, LAURA LÓPEZ, JOSÉ ELIAS LÓPEZ, ANA ELIAS SEVA, IRENE FABRA, SALVA FULLEDA, MIGUEL VERGARA

AIGUA

"Mai coneixem el valor de l'aigua fins que el pou s'asseca." – Thomas Fuller

La història de l'aigua a la ciutat d'Alacant és un testimoniatge de l'adaptació i l'enginy de les dones i hòmens que van lluitar per a enfrontar l'escassetat d'aquest recurs vital. Des de la instal·lació de fonts públiques en 1816 fins a la portada d'aigües de Sax en 1898, la ciutat ha treballat àrduament per a assegurar el seu subministrament. La gestió moderna de l'aigua va començar en 1898 amb la captació d'aigües des dels pous de Sax, amb la coneguda "portada" d'aigües. No va existir la xarxa d'aigua potable fins a la data i des de llavors, s'ha evolucionat per a incloure la gestió del clavegueram i la reutilització d'aigües depurades.

Durant els segles XVII i XVIII, quan la sequera arribava a Alacant, la gent recorria a la fe per a demanar pluja amb rogacions, pregàries i processons, traient a vegades a la Verge del Remei o demanant protecció a la Santa Faç, per a pal·liar l'escassetat, es construïen pous de barri, que eren com a xicotets aljubs al carrer per a recollir aigua de pluja, la qual cosa resultava insuficient per a una població en creixement.

La ciutat d'Alacant presenta un clima mediterrani semiàrid o àrid, la temperatura mitjana del qual se situa entre els 17-18 °C, amb hiverns suaus i estius molt calorosos i secs.

En aquesta línia, la ciutat d'Alacant presenta:

Reducció de pluges: Les precipitacions

han disminuït progressivament, i els períodes secs s'han tornat més freqüents i prolongats.

Torrencialitat: Encara que les pluges són poc freqüents, la seua intensitat, a vegades, van acompanyades amb esdeveniments extrems que generen inundacions i danys significatius a la ciutat.

Esdeveniments històrics: Alacant ha registrat pluges torrencials importants, com les de setembre de 1997, març de 2017 i agost de 2019.

Al llarg d'aquest llibret tractarem articles relacionats amb l'Aigua a la ciutat d'Alacant,

De la mà de Manolo Vilacampa tenim una extraordinària explicació en vers del qual és la nostra portada.

Al llarg d'aquest llibret tractarem articles relacionats amb l'Aigua a la ciutat d'Alacant,

Començarem amb la llegenda de la Cara del Moro, on el sultà va ordenar construir al pretendent de la seua filla una séquia que portara aigua des de Tibi a la nostra ciutat.

Tindrem un poquet d'història amb l'arribada d'Aigües provinents de Sax; analitzarem com s'emmagatzemava i garantia l'aigua pluvial amb les construccions dels Pous de Garrigós. Coneixerem la platja urbana més important que tenim, a la ciutat El Postiguet. Amb l'AIGUA plorarem i riurem. Parlarem de l'aigua com a diversió. I com es podia integrar en el nostre mont Benacantil, garantiment la diversió de grans i menuts, Som afortunats a comptar en aquest any amb llàgrimes de felicitat, tres mantellines entre filles de socis de la Barraca, i finalment, donarem un polsim d'inclusivitat en re-

flectir amb pictogrames, especialment per a la població autista, la qual cosa són les nostres festes de Fogueres.

Aquest Llibret és fruit de la il·lusió per conservar les nostres tradicions i reflectir moments viscuts en tot l'exercici fester.

Esperem que ho gaudisquen.

BIBLIOGRAFIA

- Gil Olcina, A., i Olcina Cantos, J. (2017). Tractat de climatologia. Publicacions Universitat d'Alacant: Sant Vicent del Raspeig, Espanya

- Agència Estatal de Meteorologia (AEMET) (2023):

- www.aguasdealicante.es

Imatge: l'aprofitament de l'aigua, una tècnica mil·lenària per a enfrontar-se a la sequera

Explicació *Portalada*

**INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL**

Reconec que he claudicat
davant de tanta matraca
i el llibret d'esta barraca...
¡Al final m'han endossat!

M'ho pendré en tranquil·litat
i ajocat en la butaca,
mes m'encenc com una traca...
¡En el títol que han triat!

Ya que al vore esbós i lema
i sabent de que va el tema
tinc que armar-me... de paciència.

Puix difícil és parlar
d'esta comissió i lligar
en tots ells... ¡L'intel·ligència!

(Quina ocurrència...)

**VAIG A EXPLICAR DE PASSADA
COM ENTENDRE UNA PORTADA.**

Explicar una portada
enguany m'han encarregat
i yo a fondo m'he informat
de forma desaforada.
La visió és més que acertada
per l'estudi que he mamprés
a on done raons de pes
i per la ciència provades
per a entendre les portades...
¡Com voreu tots en no res!

Són de molt variades formes
i de diferent tamany
pero totes, des d'antany,
guarden les mateixes normes.
No és que siguen uniformes,
mes des d'un temps ancestral
és tema fonamental
i també qüestió obligada
el dispondre d'una entrada...
¡Des de tercera a especial!

El seu us ahí no termina,
puix tenen atra funció
com dicta la tradició
i se pren ya per rutina.
La costum alacantina
que totes han de seguir
és poder també servir
de manera destacada
l'accés que té la portada...
¡Al mateix temps per a eixir!

Atre aspecte singular
és que en totes eixe buit
siga sempre reduït
i difícil de passar.
En tots vas a entropçar
al ser un pas tan estret
¿I per qué tan chicotet?
¿Cóm l'entrada és tan angosta?
Yo sols trobe per resposta...
¡Que està fet a mala llet!

Trobareu moltes portades
decorades en bon gust
pero atres... són un disgust
i com fetes per cunyades.
Totes volen ser premiades
i si no, s'ho prenen mal,
pero això és consubstancial
dins del món de nostra festa
i això que alguna se presta...
¡A un premi al millor corral!

*Yo de valent m'he esforçat
per a ilustrar-vos la ment...
¡En el màster que he donat!*

Acaronen les portades
els dinarots i els sopars,
com també bons almorzars
al moment d'estar plantades.
Fruïxen també d'orquestra
a on tots agarrats als gots
van ballant i pegant trots en
mig d'una gran retranca i és
pot vore per la tanca...
¡Com també tenen ninots!

HEM DUT A L'EXPOSICIÓ
UN NINOT... EN DISFUNCIÓ.

Vos presente ací a Colau,
home de lo més afable
mes fa temps que està irritable
perque li falla el... cacau.

Ell sempre ha cacarejat
dels sus èxits en el catre,
mes ara pareix un atre
des de que s'ha... jubilat.

Tenia molt de perill,
puix en clavar la mirada
peça tenia caçada
que era sempre un bon... conill.

Al ser tan gran seductor
i per pura analogia
un malnom també rebia,
Colau el... consolador.

Com lo seu no era normal
tingué que patir l'enveja
si es llevava la correja
del mateix... Nacho Vidal.

Pero ara tira a faltar
allò que tant presumia,
ya que eixa volumetria
hui ni a miges... pot alçar.

Ara sempre ho té en repòs,
pel dia i de matinada
i ya ni per a ensalada
li aprofita... l'alficòs.

Buscar vol la solució,
que a pesar de tindre canes
encara li sobren ganes
de pegar un... refregó.

Està tan insatisfet
que el geni se li avinagra
i una caixa de Viagra
s'ha comprat... per Internet.

En manco que canta un gall,
com si foren mandonguilles
s'ha pres totes les pastilles
per a poder fer... treball.

Mes de pronte es troba mal
i lo mateix que un torero
la du més unflà que un mero
a una banda del... camal.

Davant d'esta situació
i per a evitar l'escàndal
s'ha mudat i ara du chàndal
que és més ample el... pantaló.

Que Internet, no és un secret,
de la forma més palmària
una cosa i la contrària
te dirà sempre en... la ret.

I Colau, tot agobiat
per la situació descrita
corrent vol demanar cita
a un 'Galeno'... colegiat.

Ya en mans d'un professional
se sent tranquil i respira
que el facultatiu l'inspira
calma gran... i emocional.

*Ya s'acaba ací l'història
del desesperat Colau...
¡I la seua safanòria!*

Ya en l'hospital, nostre amic,
ha entrat a passar consulta
i al mege, mentres li ausculta,
va contant-li... l'embolic.

El plantarem per ninot
junt en la paraula ciència
que rima en intel·ligència
com Colau en... borinot.

I esta peça tan sublim
a l'Exposició es presenta
perque diu la presidenta
que només eixa... tenim.

**CONTE ARA NOSTRA PORTADA,
NOSTRA PERQUE... L'HEM PAGADA.**

Enguany és l'intel·ligència
que se diu artificial
el tema, que la barraca,
per a portada ha triat.
Mes com soc tan poreguita
yo no pare de pensar
que la portada es rebel·le
contra nostra Humanitat
com va fer el 'HAL 9000'
en... 'Odisea Espacial'.

Paco Giner és l'artista,
i per tant, també l'autor,
que ens plantarà la portada
si no vol tastar garrot.
Té un disseny lo més esplèndit
i tot ple de bonicor
puix l'ha omplit en pilotetes
de molts diferents colors
i està clar, que en tanta esfera,
l'efecte li ha eixit... redó.

Dalt del tot va la més grossa
que té un encant femení,
tot plenet el rostre en pigues
i enviant-nos un sonrís.
Eixa careta redona
que nos mira tan gentil
potser siga de la Lluna
pero ya vos dic que a mi
a pesar de preguntar-ho
pel moment no res... m'han dit.

Esta idea se confirma
perque s'enfilen tot drets,
fent ahucs i cap ad ella
un bon parell de coets.
Pero no són eixe 'Artemis'
que el comú tenia mal fet,
perque al ser de la 'terreta'
van sonant d'allò més be,
ya que quan per l'aire volen
van fent ¡Pum! Com els... masclets.

A les vores de l'entrada,
que és per a on tots passarem,
dos robots van saludant-nos
molt simpàtics i contents.
Desborden intel·ligència
artificial a tot tren,
ya que dins d'esta barraca
un atra no trobarem,
puix només que a la portada
se pot dir... intel·ligent.

*Mes nos esvara pel llom
puix té nostra Julia Cendra
Sarah Connor per malnom.*

Olivares esta idea
de la portada ha copiat
perque va d'intel·ligència
moderna i artificial.
Que això de donar els premis
entre reguinys i plorant
ha dit la Federació
no mai tornarà a passar
si ens envia a un 'Terminator'
dins d'un taxi i... ¡De de jurat!

**NOSTRA BARRACA ASSEGURA
QUE DEFÉN NOSTRA CULTURA.**

He caigut en una trampa,
puix ficant veu d'angelet
m'ha demanat Villacampa
¡'Mecachis' la seua estampa!
Fer més llarc este llibret.

Que el Delegat de Portada,
en el llibret ya acabat,
pretén vore resenyada
i de manera adequada
una nova activitat.

Serà un acte a on la cultura
de la ciutat d'Alacant
del principi a la clausura
va a rallar a gran altura
de la forma més brillant.

Una mostra identitària
a on molts experts debatran
nostra rica indumentària
que de forma extraordinària
en nostre racó expondran.

Res de pintes o arracades
ni espolins que són tan cars
molt manco joyes dorades
o sedes adamascales...
¡Només trages de llunars!

Perque ya des de l'inici
podran els participants
el cosir des del principi
en el material propici
'faraloes' i volants.

Com el Remei ya no els plena
perque diuen que és antic,
pensen el fer una Ofrena
a la Verge Macarena
que els queda molt més bonic.

També fruiran de charrades
dels nostres balls populars,
mes no jotes ni dansades,
o el pas pla, tampoc passades,
ya que son massa vulgars.

Que en la barraca hi ha ganes
de formar un gran elenc
per a que en poques semanas
ballen tots les sevillanes
o lo que siga flamenc.

Hi ha previst un seminari
per a no parlar grosser
que 'achavo' és molt ordinari
i s'esmussen si a diari
escolten 'vamoraver'.

D'esta forma tan directa
i en format tan oportú
diran de forma correcta
i en pronunciació perfecta
'illo', 'miarma' i 'ozú'.

Que hem de parlar com Deu mana,
perque hui ya és Alacant
com l'Ajuntament demana
mes paregut a Triana
sent sols castellarlant.

Pensen donar un diploma
fent una cata de vins
sense cassalla o 'paloma'
com prenia el 'Negre Lloma'
que allí dins són tots molt fins.

*També canviaran l'estil,
del disseny de la portada
per el de 'Feria de Abril'.*

¡Olé!

Com voldran lluir palmito
ya han comprat en este mes
sis bidons de 'rebujito'
i tots més unflats que un tito
li diran 'sherry' al xerés.

Tots són gent sense fissura
que s'òmplin de gran passió
sense fre ni cap mesura
exaltant nostra cultura
en la major devoció.

I de bones a primeres
han pensat per a acabar
la millor de les maneres,
posant l'Himne de Fogueres...
¡Versió Manolo Escobar!

YO YA SÉ QUE VOS SAP MAL,
MES POSE PUNT I FINAL.

La barraca molt m'apreta,
mes no he vist ni una 'moneta'
per escriure este llibret,
damunt Ismael s'atufa
(encara que me la bufa...)
¡Perque diu que és molt curtet!

Deixe de donar la llanda
perque el trellat me demanda
deixar-vos a tots tranquils,
mes si l'escrit vos agrada
seria idea acertada...
¡Enviar-me uns bons pernils!

Agraïxc la gran paciència
que ha mostrat la concurrència
si és que fins ací ha arribat,
i com no em puc fer arrere
només demane i espere...
¡Que el llibret siga premiat!

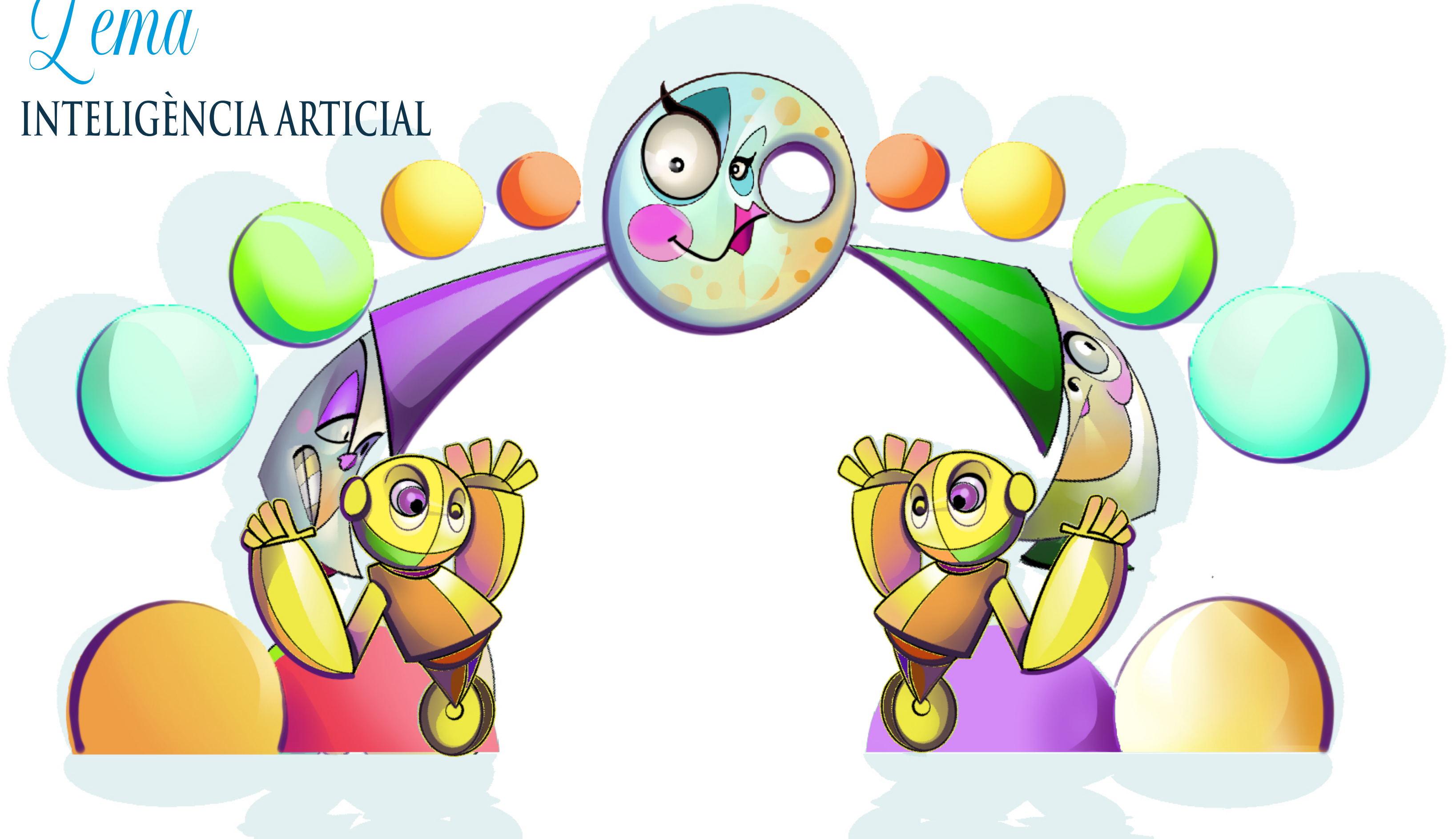
*Mes de palets i jurats
vos dic ple d'intel·ligència...
¡Deu nos pille confessats!*

Pereta Endolç i Talladetes

Este llibret s'acabà d'escriure el dia XIII d'Abril de MMXXVI,
festivitat de Sant Vicent Ferrer, Patró del Regne de València,
al que demanem que nos tire una maneta
en el concurs de llibrets de
Lo Rat Penat, ya que...
nos farà falta.
Amén.

Lema

INTEL·LIGÈNCIA ART·ICIAL

Càrrecs d'honor

2026

MILLORET

CUZ ROJA ALICANTE 1

CREMAORA

2 MARIA RUEDA GÓMEZ

BARRAQUER

ANTONIO CARBONELL 3

BARRAQUERA

4 AIDA SÁNCHEZ

PADRINA

SILVIA GONZÁLEZ 5

La llegenda DE LA CARA DEL MORO

Llegenda del Castell de Santa Bàrbara i la Cara del Moro

La llegenda del Castell de Santa Bàrbara, en la muntanya Benacantil d'Alacant, al·ludeix a una història d'amor impossible, ambientada en època islàmica.

Nombroses llegendes, a tot el món, deuen el seu origen a formacions capritxoses de la naturalesa, com a siluetes o perfils recognoscibles en muntanyes o grans roques.

És el cas de la llegenda del Castell de Santa Bàrbara d'Alacant i la Cara del Moro, la qual s'endevina en un dels perfils del Benacantil. Aquesta llegenda d'Alacant, que és una de les més esteeses a la ciutat, narra com un cabdill àrab oferix la mà es la seua bella filla, a qui aconseguisca completar una missió al més prompte possible.

Hi ha qui diu, en «la millor terreta del món», que no deu Alacant el seu nom a la seua antiga denominació islàmica

(Al-Laqant), sinó a una bella princesa àrab el pare de la qual era el cabdill de la medina musulmana. Este i la seua filla vivien en la imponent fortalesa del Benacantil (hui, Castell de Santa Bàrbara), envoltats d'aclaparadores riqueses i infinites menges portades de recòndits llocs de tot el món.

Però, segons anava creixent Càntara —la filla del califa— més pretendents apareixien enfront de la seua porta. El cabdill observava sempre als jòvens detingudament, esperant que apareguera l'adequat per a la seua filla: el més fort, aposte i ric.

Passaven els dies, els mesos, i no apareixia un candidat mereixedor de la mà de la dona, per la qual cosa va determinar organitzar un gran banquet al seu cas-

tell, al qual assistiria tot pretendent ben posicionat. Tant d'èxit va tindre el festeig que no va trobar a un, sinó a dos: els dos havien malbaratat galanteries cap a la princesa, des de l'inici de la gala.

El pare, indecís però satisfet amb les dos proposicions, va encarregar una prova diferent per a cada un, de manera que el primer que acabara la seua tasca amb èxit obtindria la mà de la princesa. Un d'ells, Alí, s'encarregaria de portar l'aigua de Tibi al castell, construint una séquia tan llarga i robusta com fora necessari. L'altre, Almanzor, viatjaria fins a les Índies, per mar, i portaria les millors espècies que allí trobara, per a delit de la jove princesa.

Tots dos van començar amb decisió els seus corresponents encàrrecs, però Alí,

que era qui havia de canalitzar l'aigua, començava a distraure's complimentant a la princesa i veient-la d'amagat. No va tardar a ser correspost i, junts, profundament enamorats, van començar a planejar el seu pròsper futur.

Però tan absort havia estat Alí amb la seua estimada, que va desatendre la seua tasca i, quan pensava que ja res li podria separar de la princesa, Almanzor va arribar de les Índies carregat amb el que el cabdill li havia encomanat i, per tant, amb la seua tasca completada.

El pare de Càntara, complint amb la seua paraula i ignorant els precs de la seua filla, qui ja havia fet la seua elecció, va entregar la mà d'aquesta al competent Almanzor, per a disgust dels amants.

Alí, afligit i desposseït de la seua estimada, no va trobar millor remei per a la seua pena que llevar-se la vida saltant des de l'alt de la serra de Tibi, creant una immensa foradada en el lloc de la seua caiguda. La princesa, amb igual pena, si va dirigir al turó de Sant Julià i, entotsolada en la seua dissort, va saltar mortalment al buit.

Tal era l'amargor que sentia l'emir per haver causat la pèrdua de la seua filla, que va pregar a Al-là el pitjor dels castics. Així, va quedar ell mateix petrificat sota la seua despullada fortalesa i, encara hui, podem veure el seu rostre allí mateix, mirant a ponent: la Cara del Moro d'Alacant, sota el Castell de Santa Bàrbara.

Commoguts per tan tràgica història, van decidir els habitants d'Al-Laquant rebatejar la ciutat amb el nom ALACANT, en memòria de la princesa àrab, i de tal nom contenen que procedeix la denominació actual de la ciutat.

Aquestes fotos són de la foguera del Polígon de Sant Blai del 2011, que tractava sobre la llegenda d'Alí i Càntara. Ací tenim a la bella Càntara

Bibliografia:

- Sendes i llegendes.com La Cara del Moro: la llegenda del Castell de Santa Bàrbara, 19 octubre, 2021 per Leticia Sala

- Passejos amb història per la costa d'Alacant ADAN AGULLÓ Any d'edició: 2017.

Imatges:

- Foguera del Polígon de Sant Blai del 2011. Imatges Cendra Digital

- Josep Navarro en alicante-vivo.org

- ADAN AGULLÓ Paraules viatgeres.

Portem L'AIGUA

A Alacant, l'aigua sempre ha constituït un recurs de vital importància, l'escassetat de la qual ha influït negativament en el desenrotllament socioeconòmic de la ciutat durant molt de temps.

Reconquerida la Ciutat per Alfons X El Savi, es va pensar en el proveïment d'aigua (insuficient amb el brollador primitiu de "La Goteta"), i mitjançant privilegi expedid el 29 de juny de 1260, disposa que

les aigües del brollador de la Font Santa, situat en el vessant Nord-est del Castell de Sant Ferran, es conduïren a la llavors Vila, assignant per a això 500 maravedis d'or, en concepte de préstec, que després va condonar.

El Brollador de la Font Santa va ser la base d'un proveïment a la Ciutat que hauria de durar diversos segles, malgrat la seua modèstia.

Les cròniques de la ciutat assenyalen que aquesta tenia assegurat el proveïment d'aigua potable, mitjançant les fonts públiques de l'Àngel, Vella, Nova de Sant Cristóbal i de Sant Nicolau.

El problema de les inundacions ja es feia patent en 1552, quan el Cronista Viravens ens explicava com grans pluges van produir cabaloses avingudes pels vessants del Benacantil; les aigües van desembocar a la Porta de Ferrisa i van envair les cases del carrer Major. La raó és que Alacant s'estructura en una àmplia xarxa de barrancs i rambles.

El pantà de Tibi, construït entre 1580 i 1594, és un dels embassaments més antics d'Europa i una fita de l'enginyeria hidràulica del segle XVI.

Origen i Construcció.

El pantà de Tibi es va alçar sobre el riu Monnegre (també anomenat Riu Verd en els seus trams superiors) amb l'objectiu d'assegurar el reg de l'Horta d'Alacant, una zona d'escasses precipitacions. La iniciativa va sorgir de veïns locals, com el moliner Pere Esquierdo i el picapedrer Miguel Alcaraz, els qui coneixien bé el llit del riu. L'obra va ser finançada per la ciutat d'Alacant i autoritzada pel rei Felip II, qui va encarregar a l'enginyer de la cort Juan Bautista Antonelli i al seu nebot Cristóbal de Roda Antonelli la direcció dels treballs.

La construcció va començar en 1580 i es va prolongar fins a 1594, utilitzant carreus de roca calcària tallats en pedreres pròximes i un nucli de morter de calç amb pedres. La presa es va alçar en un congost estret entre els turons Mos del Bou i La Cresta, amb tot just 9 metres d'amplària en la base, la qual cosa va proporcionar un seient natural excepcional per a l'estructura.

Pantà de Tibi

Característiques Tècniques

El pantà de Tibi és una presa de gravetat i arc, amb una altura de 46 metres i una longitud en coronació de 65 metres. El seu disseny innovador incloïa un perfil atalussat i planta corba, que va suposar un avanç tècnic fonamental i va servir de model per a les modernes preses d'arc. La base de la presa mesura 33 metres i s'estreny fins a 20 metres en la part superior. A més, comptava amb un sistema de comportes i canals per a regular el reg, la qual cosa va fascinar a enginyers europeus del segle XVIII. X

Des de principis de segle, van ser una preocupació constant les condicions higièniques i de salubritat de la població d'Alacant. El que va donar lloc, des de 1816, a l'execució d'obres per a la instal·lació de fonts públiques. La ciutat continuava creixent, però, ja des de mitjan segle, l'escassetat d'aigua es convertia en un dels principals obstacles.

Per a intentar defugir aquest fet, es van dur a terme nombrosos projectes per a augmentar els recursos d'una població que, en 1841, ja tenia 14.350 habitants. A partir de la dècada dels seixanta, la situació es va agreujar quan, a causa del consum més gran, es van assecar els brolladors de Casa Blanca i La Goteta, que tradicionalment havien proveït al conjunt de la població.

Aquesta lluita per pal·liar l'escassetat d'aigua i assegurar els recursos és un fet recurrent i determinant des dels orígens de la ciutat, encara que el problema es planteja realment a Alacant a partir del desenrotllament industrial i demogràfic del segle XIX. En aquest context, l'Ajuntament d'Alacant va continuar amb l'intent de solucionar definitivament el proveïment de la ciutat, que a la fi de segle ja tenia 30.000 habitants. Així, en 1871,

va sorgir un nou projecte: l'Ajuntament d'Alacant va adoptar el primer acord per a subscriure un contracte amb la societat "Canal d'Alacant", amb la finalitat de proveir a la ciutat des de pous artesianos situats en el terme municipal de Sax, a 48 km d'Alacant.

La portada d'aigües de Sax a Alacant va tindre lloc el 5 d'agost de 1898, quan les aigües dels pous artesianos de Sax van ser portades a la ciutat. Aquest procés va començar amb l'obertura de pous a Sax en 1871 i la creació de la societat "Canal d'Alacant" per a proveir la població. No obstant això, les obres van ser paralitzades en 1872 a causa de l'oposició dels pobles afectats, la qual cosa va portar a la intervenció de la companyia belga "Société des Eaux d'Alacant" en 1898. Aquest esdeveniment va marcar una fita en la història d'Alacant, ja que va suposar la solució a l'escassetat d'aigua que havia enfrontat la ciutat. Inauguració de l'arribada de les Aigües de Sax en la plaça Gabriel Miró d'Alacant el 16 d'octubre de 1898.

El Canal del Cid, dels Belgues o de Sax, va ser projectat per l'enginyer En Emilio Herauld i Mascart, sent alcalde d'Alacant, José Gadea. Una companyia belga es va fer càrrec de la construcció d'aquesta gran obra, que té 55 quilòmetres de longitud i era capaç de proveir 10.000 metres cúbics d'aigua al dia. Estava format per 20 sifons, 60 desguassos, 21 ponts i 7 túnels. Va costar, en 1898, 6 milions de pessetes.

En 1879, es va dissoldre la citada Societat i els pous van ser comprats per Sr. Joan Leach Giró, qui en 1884 va sol·licitar al Consell d'Alacant la utilitat pública de les aigües per a proveir la ciutat. En 1885, va aconseguir autorització del Govern Civil per a executar les obres necessàries del denominat "Canal del Cid".

Inauguració de l'arribada de les Aigües de Sax en la plaça Gabriel Miró d'Alacant el 16 d'octubre de 1898

En 1891, el senyor Leach Giró va vendre els pous a Sr. Enrique Caucourte i Joulliot, qui va presentar a l'Ajuntament el projecte de proveïment que va ser aprovat al maig de 1892. El concurs-subhasta li va ser adjudicat, firmant-se en data d'11 de juliol de 1893 l'escriptura de la concessió administrativa, en règim d'ex-

clusivitat, "per a proveïment d'aigües a la ciutat d'Alacant", per un termini de seixanta anys.

Aiguaders d'Alacant

El proveïment d'aigua a la ciutat d'Alacant, tal com hui coneixem aquest servi-

ci, compleix quasi cent trenta anys.

El 16 d'octubre, de 1898, a les tres i mitja de la vesprada, l'aigua va rajar amb força de l'assortidor preparat a este efecte, inaugurant-se oficialment l'arribada de les aigües de Sax a la hui Plaza de Gabriel Miró

La Corporació Municipal, encapçalada per l'alcalde de la Ciutat, Sr. José Gadea Pro, Autoritats Civils i Eclesiàstiques (per descomptat), van ser testimonis d'honor de l'esdeveniment. No van faltar les revetles, repic de campanes, una correguda de bous (sense comentaris) i banquet servit en el Palau Municipal..

Ja en el segle XIX, el mestre d'obres, Sr. Antonio Garrigós, va construir, en la plaça del Pont i carrer de Remigio Sebastiá, els famosos "Pous de Garrigos", que parlem en un article posterior, hui feliçment rehabilitats per la Corporació Municipal.

Van consistir en tres cisternes, amb capacitat per a 500 m³, que arreplegaven les aigües pluvials del Castell de Santa Bàrbara, venent-se a la Ciutat per cànters i, posteriorment, canalitzades fins a la casa 47 del carrer Major, en la planta del qual servia a la clientela.

La població, ya en el siglo XIX, iba en

Inauguració de l'arribada de les Aigües de Sax en la plaça Gabriel Miró d'Alacant el 16 d'octubre de 1898

Inauguració de l'arribada de les Aigües de Sax en la plaça Gabriel Miró d'Alacant el 16 d'octubre de 1898

constante aumento y el Ayuntamiento se lanza a la aventura de ampliar la Traída de Aguas.

Per a això, perfora nous pous al costat del naixement de la "Font Santa", adquirint llavors el nom de "Casa Blanca", i construeix una nova mina sota el Castell de Sant Ferran, canalitzant posteriorment les aigües fins a la font de la hui Plaza Hernán Cortés.

A penes transcorreguts deu anys, aquestes aigües de la "Casa Blanca", arribaven

molt brutes al veïnat, per la qual cosa l'Ajuntament va ordenar canalitzar l'aigua per canonades de fang vidriat.

Les obres van finalitzar a mitjan 1861 i l'Ajuntament va inscriure al seu nom el brollador de "Casa Blanca" el 15 de juliol de 1864.

Els nostres cronistes consideren a aquest el primer proveïment domiciliari real que va tindre Alacant, inaugurant-se solemnement el 2 de juliol de 1861 i concedint-se 200 escomeses per al mateix nombre de veïns.

Ja en l'últim quart de segle, el poble es troba angoixat per la terrible i alarmant escassetat de l'aigua. Les de la "Casa Blanca", mostren una sensible disminució en el seu cabal i, les centenàries de "La Goteta".

En 1.880, quan Alacant tenia 35.000 habitants, Sr. José Carlos d'Aguilera, Marqués de Benalúa, realitza l'estudi de la portada de les aigües de La Alcoraya.

En la Memòria descriptiva d'aquest Projecte, entre altres arguments, es deia textualment:

"Sensible és que una població, de la categoria i condicions d'Alacant, no estiga dotada amb una quantitat d'aigua, almenys la precisa, per a les necessitats indispensables de la vida; dolorós és en extrem, que la falta d'este desitjat element espante als molts forasters, que en les èpoques caloroses podrien vindre amb gran profit nostre, a prendre els banys de les nostres tranquil·les platges amenaçats constantment a no poder satisfer algun dia una de les primeres necessitats que ens dona la vida".

No li faltava raó a l'autor d'aquest projecte, En Pasqual Pardo i Jimeno.

Les seues aigües procedien de la Partida de La Alcoraya i naixien en un brollador, distant de la capital, uns 17 km. Canalitzant la seua portada fins a la "Casa Blanca" i aprofitant, ampliant i reformant els mitjans de distribució de l'anterior subministrament, es va poder obtindre un cabal de 129 m³/dia, donant, per tant, una dotació de 4,3 litres d'aigua per habitant i *dRa.

Si amb ells no va poder obtindre's un complet proveïment domiciliari, amb la instal·lació de 4 fonts permanents, es va aconseguir disposar d'aigua sense limitació.

L'aigua s'expenia al preu de cinc cèntims de pesseta, cada dos cànters, muntant-se un servici d'aiguaders a domicili que cobraven aquest preu per un només cànter. Pel seu compte, el Marqués de Benalúa, va manar instal·lar tres fonts en els barris més modestos, on es facilitava l'aigua gratis.

I arribem ja al final d'esta trajectòria. És l'any 1884, tres anys després d'haver-se inaugurat les Aigües de la Alcoraya. Ja comptava Alacant amb quasi 45.000 habitants, i el problema continuava latent. Sr. Joan Leach, va iniciar les exploracions a la Conca Hidrogràfica del Vinalopó, en la zona compresa entre Villena i Sax.

Van seguir anys de constants contactes entre les parts afectades, per veure qui definitivament duria a terme la tan desitjada portada de les aigües de Sax a Alacant, fins que en 1.891, Monsieur Henry Caucourte proposa a l'Ajuntament el subministrament d'aigües a la ciutat, en la quantitat necessària per al servici públic en general. Naturalment, aquestes aigües seran procedents dels pous artesianos de Sax i seran conduïdes pel Canal del Cid.

Per fi, a l'octubre de 1892, es proposa l'admissió de l'oferta feta per Monsieur Caucourte i que se li adjudique la concessió, per un termini de seixanta anys.

A penes s'inicia l'any 1896, Monsieur Caucourte, mitjançant la corresponent escriptura, va cedir la concessió per al proveïment d'aigües d'aquesta capital, amb aigües procedents de Sax, a favor de la Compagnie Generale, dones *Conduites d'Eaux, amb el que quedava subrogada en tots els drets i obligacions adquirits i contrets pel Sr. Caucourte.

Els 70 quilòmetres de canals i canonades, 2 quilòmetres de túnels, sifons, etc. van costar una mica més de huit milions de reals, i van dotar a la ciutat de 4.000 m³. diaris.

Les aigües havien arribat a Alacant, des de Sax, en la nit del divendres del 5 d'agost de 1898, omplint per primera vegada el magnífic depòsit construït en el Turó dels Àngels, hui en ús i en perfecte estat de conservació i, a pesar que la seua capacitat és de 4.500 m³, va quedar ple en poc més de dotze hores.

Però la inauguració oficial, es va efectuar el 16 d'octubre de 1898.

Amb la inauguració de la Portada de les Aigües de Sax va acabar una època de més de set segles, caracteritzada per la constant lluita de l'home per aconseguir la disponibilitat d'un bé, l'aigua, tan imprescindible per a la vida, com a difícil de trobar per aquestes comarques.

L'Aiguadera, també anomenada Mossa del cànter, és una escultura urbana situada sobre una font en la plaça de Gabriel Miró de la ciutat d'Alacant (Espanya).

És obra de l'escultor alacantí Vicente Bañuls, que es va inspirar en una jove

de disset anys anomenada Susana Llaneras Rico, i va finalitzar l'obra en 1918, mateix any que es va col·locar en el seu emplaçament actual amb la finalitat de substituir un col·lector d'aigua.

Els seus cabells foscos, els seus ulls blaus, el seu cos estilitzat, la seua manera de caminar. Vivia prop de casa seua. Es deia Susana Llaneras Rico. I va ser model per a Vicente Bañuls per a esculpir la font de l'aiguadera. L'escultura va ser acabada en 1918.

En el centre d'una de les places més acollidores de la ciutat d'Alacant. En la plaça de Gabriel Miró, abans anomenada Plaza d'Isabel II. L'aiguadera està sobre un pedestal. Al costat d'uns xiquets de pedra. Del seu cànter cau aigua cristal·lina. Sobre un faune. Davant la presència, en aquest bell racó, dels transeünts que la miren admirats.

Bibliografia:

- Associació Cultural Alicante Vivo
- L'aigua a través del temps - Aigües d'Alacant
- Diari Informació La història de l'aigua a Alacant: com la ciutat va aconseguir acabar amb la penúria hídrica.

Imatges:

- Diari informació
- Aigües d'Alacant
- Alicante Vivo

Font de l'aiguadera de Vicent Bañuls

Pous de GARRIGÓS

Les alacantines i alacantins van idear al llarg de la seua història mètodes per a pal·liar moments de sequera o escassetat d'AIGUA, abans que arribara des del canal del Cid o de Sax.

Entre eixos mètodes es van idear uns grans aljubs excavats en la roca de la muntanya que subministrava el proveïment en moments necessaris. La seua funció era vital: arregar l'aigua de plu-

ja que baixava pels vessants de la muntanya Benacantil.

Els Pous de Garrigós són un conjunt de tres grans aljubs excavats directament en la roca de la muntanya del Benacantil a Alacant. Els Pous de Garrigós són una obra d'enginyeria hidràulica fascinant. El sistema utilitzava canals que conduïen l'aigua fins a estos tres enormes dipòsits excavats en la roca.

Es troben en la falda del Castell de Santa Bàrbara, marcant l'inici d'un dels barris més tradicionals de la ciutat. La seua ubicació no és casual: estan situats just damunt de l'antiga Muralla de la Ciutat, en un punt estratègic que comunicava el Castell de Santa Bàrbara amb el nucli urbà de l'època.

Se situaven molt prop d'antigues portes d'entrada, com el Portal Nou, facilitant la distribució de l'aigua arreplegada dels vessants de la muntanya cap a les fonts públiques situades intramurs.

Origen incert i llegendes. Encara que popularment s'ha especulat amb un origen romà o àrab a causa de la tradició d'aljubs en la zona, les investigacions arqueològiques situen la construcció dels pous actuals entre els segles XVI i XIX.

Es creu que almenys un d'ells data dels temps de la dominació musulmana i la resta del segle XVI. Són quatre grans aljubs que captaven l'aigua de pluja del vessant del Benacantil, per a acumular-la en l'interior (amb una capacitat de 500 m³) i proveir als alacantins. A més, tenien una doble funció: la de depòsits contra les riuades, per a detindre les llavors freqüents avingudes que assolaven la ciutat, descendint amb violència i arrasant quan es trobaven per al mig.

L'estructura que veiem hui s'ha consolidat a mitjan segle XIX. Es van excavar en la roca viva entre els anys 1862 i 1863 i es van coronar amb fàbrica de rajoles. S'ha descrit que el mestre d'obres va ser En Antonio Garrigós, el cognom del qual van heretar les cisternes.

Es van configurar amb una planta irregular, i es van cobrir amb una volta en la qual es van obrir les boques, els sobreeixidors i els respiradors.

Els tres habitatges, excavats en la roca, tenen una capacitat de 141.000, 275.000 i 425.000 Dm³ (un total de 807.000 litres) i la seua àrea de captació, en estar situats en un punt de reunió d'aigües d'esorrentia, abasta 54.000 m² de la zona entre la alcazaba i les muralles. Cal destacar que durant l'execució del Parc de la Ereta, es van documentar dos depòsits en cotes més altes que ampliaven aquest conjunt hídic.

L'aigua acumulada es venia per la ciutat en cànters i, posteriorment, es va canalitzar amb bombes i canals fins a cotes més baixes: inicialment fins a la casa 47 del carrer Major, en la planta del qual servia a la clientela; i posteriorment fins a Sant Antoni, Raval Roig, Santa Cruz i la Vila-vella.

Els passos, que hui permeten passar d'un depòsit a un altre, són intervencions recents, que responen a quant els depòsits van perdre la seua funció inicial.

Les úniques obertures originals són els brocals per a l'extracció de l'aigua i la porta de l'últim aljub, que permetia entrar a netejar-los periòdicament a través de l'escala.

En tractar-se d'un únic sistema hidràulic, la necessària connexió entre els depòsits es realitzava mitjançant els sobreeixidors, tubs situats on s'inicia el brocal, i

que permetien, per gravetat, derivar l'aigua d'una cisterna plena a la següent.

Una vegada Alacant va poder tindre aigua permanent gràcies a la portada d'Aigües de Sax, en 1898, es van deixar d'utilitzar per obsolets i innecessaris.

No obstant això, durant la Guerra Civil, van tindre un nou ús: el de refugis antiaeris, així com el d'una vivenda que es va instal·lar en el depòsit més exterior

Aquesta connexió marca el límit actual entre el barri de Santa Cruz i els vessants del Benacantil. En visitar els pous, estàs recorrent el mateix eix que utilitzaven els antics vigilants per a pujar des de la plaça del Pont cap a les torres guaita del castell.

En Castillo de Santa Bàrbara - Accessos pots veure l'itinerari que puja des dels pous travessant el Parc de la Ereta, seguint part de l'antic cinturó defensiu.

Aquest espai històric, forma part hui dia d'un espai integral que inclou el Museu d'Aigües d'Alacant i se situa en la plaça del Pont, a l'entrada del pintoresc barri de Santa Cruz.

Bibliografia.

- Aguas de Alicante aguasdealicante.es

- Alicante Vivo. Pozos de Garrigós, enero 2008.

Imatges: Ismael Valero

Postiguets ALACANT

"...mo n'anirem al Postiguets"

Per Javier Villacampa

(Emblema Extraordinari de
Les Fogueres de Sant Joan)

Poques ciutats de llarg a llarg de la geografia espanyola poden presumir de tindre una platja urbana, cosmopolita, en el centre de la ciutat, amb un arenal de 650 metres de fines arenes banyades per

la Mar Mediterrània. Un autèntic luxe de proximitat i d'oci on en transport públic o caminant. Pots arribar a eixe oasi mesclat amb el privilegi de tindre una bonica platja en el mateix centre de la teua localitat, amb totes les comoditats que això comporta.

Estic segur, benvolgut lector d'aquest llibret, que sense nomenar-la li ha vingut a la seua ment una solà platja amb

Imatge del postiguets a la actualitat

PRIMERS DEL SEGLE XX

aquestes característiques. Sí, és eixa, just la mateixa que vosté i jo estem pensant: La Platja del Postiguet a Alacant.

La Platja del Postiguet és molt més que una platja urbana. La seua història reflecteix l'evolució de la ciutat d'Alacant des d'un enclavament pesquer fins a una destinació turística dinamitzadora i modern amb el qual convivim hui dia i que ha convertit a la nostra ciutat en destí líder turístic, no sols en l'àmbit autonòmic sinó també nacional i internacional.

Són molts els turistes nacionals i estrangers que queden sorpresos i meravellats pel luxe que la nostra ciutat, la Millor Terra del Món, té en integrar la seua platja en el centre de la ciutat.

El seu nom "Postiguet" no és un mer capritx, ni un malnom. No és una platja batejada a l'atzar, la història una vegada més s'ensenyoreix del nostre entorn

i juga amb eixa denominació que, per a forans i estrangers, resulta poc traduïble.

El nom "Postiguet" ve d'un xicotet "porticó" (porta) que existia en l'antiga muralla d'Alacant que confinava amb la Mar Mediterrània.

Eixa porta permetia als pescadors del barri del Raval Roig eixir directament a la mar sense envoltar tota la muralla. Els propis pescadors, alhora veïns del barri, van ser els que van traspasar la muralla i van construir eixa xicoteta porta que connectava el seu barri amb la mar, evitant així una gran marrada fins a la Porta de la Mar per a poder accedir als seus habitatges.

Amb el temps, el diminutiu valencià "Postiguet" va acabar donant nom tant a la porta, per la seua grandària, com a la platja a la qual conduïa felicitat xicoteta porta excavada en el llenç de la muralla.

PRIMERS DEL SEGLE XX

Alacant és una ciutat que des de temps ancestrals viu de cara a la mar, amb la platja del Postiguet com una de les seues senyes d'identitat i dels seus grans atractius per a veïns i visitants. Però la platja urbana de hui poc o res s'assembla a la d'antany, ni en la seua fisonomia, ni en l'ús que es fa d'aquesta, tal com l'hem vista evolucionar amb el pas dels segles.

Aquesta adorada platja no sempre va anar com hui la coneixem. Fins al segle XIX, el seu aspecte no tenia res a veure amb l'actual, còmode, i cèntric, arenal dels nostres dies.

Antany era una zona de pedres on l'arena brillava per la seua absència. No era una zona de bany i descans, sinó una extensió prolongada de pedres on els pescadors encallaven les seues barques després de pescar en la badia alacantina. L'aigua de la mar arribava fins a la muralla, i en eixa zona ronyosa existien ins-

tal·lacions poc agradables, amb mesures d'higiene de dubtós nivell, com un antic escorxador que abocava les seues contaminades aigües a la mar.

A la fi del segle XIX, després de no poques disputes polítiques entre les Administracions de l'època i enfrontades desavinences dels veïns del Raval, a poc a poc se li va anar guanyant terreny a la mar. Les ones del Mediterrani ja no trencaven en la medieval muralla del dic alacantí i les pedres, que antany, servien de molls naturals per a l'atraca de barques pesqueres, van donar pas a fines arenes que van anar dibuixant l'entorn en una platja d'arena.

La platja d'Alacant, la platja batejada com Postiguet, va anar prenent cada vegada més adeptes no sols entre la població de la ciutat i la comarca sinó de diversos punts de la geografia nacional.

Un fet històric va canviar per complet l'esdevenir de la nostra benvolguda platja. I així va anar, en 1858 va arribar el ferrocarril a Alacant, fet que va dinamitzar l'atractiu turístic de la nostra ciutat i la seua platja en iniciar-se en 1893 els viatges turístics econòmics que amb tren unien la capital d'Espanya amb la de la Costa Blanca, estem davant el naixement del "Tren Càntir", autèntic dinamitzador de l'economia turística de la nostra ciutat, convertint-la en la principal destinació turística dels ciutadans residents en la capital del Regne. Gràcies a este singular fet la nostra platja, el Postiguet, se li va començar a denominar "La platja dels madrilenys".

Tal és l'auge turístic de la nostra ciutat, el Postiguet, com a principal atractiu turístic, que la vida social es va traslladar a aquesta franja de terreny guanyada a la mar, no sols per a residents, sinó també per a turistes i visitants. Eixes brutes pedres amb els peus de la muralla van donar *pas a un punt de trobada on ciutadans de tota classe i índole es donaven cita. Un important fet urbanístic va catapultar definitivament al Postiguet com a platja referent per a alacantins i turistes. Va ser definitiu per a la seua consolidació i popularitat la construcció entre els anys 1890 i 1893 de el hui conegut Passeig de Gómiz, en honor a l'Alcalde Manuel Gómiz Orts, que delimita la platja de la resta de la ciutat, convertint-se en cita obligada per a passejos, descansos, i sociabilitzar dels habitants, costums que es conserven fins hui en dia.

Este boom turístic de la nostra platja va portar com a conseqüència que el paisatge de la platja es transformara. Entre finals del segle XIX i mitjans del XX, sorgix una exposició de construccions que sobre pilars guanyaven terreny a la mar des de la riba, parlem dels llegendaris "Balnearis" sobre la mar que amb

servicis de bany, oci i atractiva restauració, van convertir a la nostra platja en un autèntic epicentre social i de salut molt lligat al moviment en auge de la balneoteràpia que en aquells anys era un autèntic furor entre els estiuejants vinguts des de diversos llocs del país.

La Platja del Postiguets va passar de ser una humil zona de pescadors al costat d'una muralla, a convertir-se en un de les principals icones turístiques d'Alacant, gràcies al desenrotllament del ferrocarril, l'auge del turisme de banys i la transformació urbana.

Tal va ser l'auge i la demanda turística que l'Ajuntament va haver d'emetre un bàndol en 1847 en el qual es regula la zona de bany al Postiguets per a hòmens i per a dones. Cal no oblidar que era una època en la qual es donaven tot tipus de directrius, i per descomptat també sobre com havia de ser la vestimenta per a acudir a la platja, perquè segons el bàndol caldria cobrir-se el cos quasi sencer deixant-ne poc a l'exposició del sol.

A la platja del Postiguets hi havia fins a onze balnearis i allí la gent es canviava per a banyar-se, gaudir del sol, i degustar la gastronomia alacantina, perquè també estaven equipats amb bons restaurants.

Es feia un altre ús de la platja perquè també era un lloc per a divertir-se i passejar, per això, hi ha fotografies de l'època en la qual s'aprecien a les persones vestides amb vestits i barret de l'època, poc aconsellables per a combatre el "caloret" estival d'Alacant.

Amb l'arribada de la Guerra Civil espanyola, aquests icones arquitectònics van ser desgraciadament destruïts pels bombardejos del bàndol nacional, aniquilant així estes estructures que van ser símbol de progrés i de transformació turística de

BALNEARIS

GRABAT BALNEARIS

la nostra capital.

Però lluny de desaparèixer, i fent menció al fet que Alacant històricament sempre s'ha alçat de les cendres de les seues desgràcies ("Cap avant com els d'Alacant"), una vegada conclosa la Guerra Civil, es va reconstruir la zona donant pas a uns balnearis inferiors en número als existents en l'etapa prebèl·lica, però amb un model molt més modern, menys tradicional, més concorde a l'època de quasi meitat del segle XX.

L'ús que es dona ara a la platja no té res a

veure ni, per descomptat, queda al Postiguets cap resta dels balnearis. Els últims edificis de banys es van derrocar l'any 1969. També va canviar l'aspecte del barri de pescadors, el Raval Roig, situat enfront de la platja, i les cases van passar de tindre dues plantes a convertir-se en edificis de huit, nou o més en els anys setanta.

La transformació i evolució del Postiguets i el seu entorn va canviar per complet el record que d'antany encara tenien els més antics del lloc: Un punt de trobada per a la societat alacantina.

Moltes llegendes i misteris es contenen de generació a generació sobre històries que relacionen a la nostra platja amb fets històrics i amb foscos relats entorn del nostre arenal.

En estar al costat de la mar i prop del port, hi ha històries de pescadors que asseguren haver vist llums estranyes o figures en l'aigua durant la nit. S'atribueix a les ànimes de pescadors de la ciutat que van perdre la seua vida en la mar, en naufragis, les ànimes dels quals, segons la llegenda, encara vaguen prop del Postiguets.

Existeix una creença popular que la platja va ser guanyada a la mar gràcies a l'esforç humà dels veïns de la zona i que, segons alguns relats dels més antics, els corrents marins amaguen restes antigues sota l'arena, la qual cosa alimenten històries de tresors i ruïnes submergides sota les aigües alacantines sense que fins a la data s'haja escomés cap actuació arqueològica que referende aquestes llegendes.

Una de les històries que alimenten les rondalles de l'època és la que va tindre com a protagonista a Donya Violante, esposa del Rei Alfons X El Savi.

No parlem d'una història de turistes, tovalloles ni ombrel·les, sinó d'un episodi del segle XIII en el qual el Postiguets va ser escenari d'un fet insòlit, més propi d'un guió cinematogràfic: Una reina sense fills, un rei distret... i un consell inesperat que va poder obrar un autèntic miracle.

Encara que hui dia és coneguda per atraure a milers de turistes cada any, la seua rellevància històrica va més enllà de les seues aigües cristal·lines. Entre les figures més destacades en la història d'Alacant es troba la protagonista del suposat guió de cinema, com us deia, donya Violante, esposa d'Alfons X el Savi, l'estada del qual a la ciutat i les seues circumstàncies personals van marcar una fita en la transformació del municipi alacantí.

Segles abans que els turistes es llançaren a gaudir de les meravelloses platges i racons que ofereix Alacant, Donya Violante, esposa d'Alfons el Savi, va arribar a aquesta ciutat buscant una solució a un problema que amenaçava el seu matrimoni: La falta de descendència.

Alfons X, més conegut pels seus dots com a legislador, poeta, astrònom i filòsof, dedicava gran part del seu temps als llibres i menys a la seua vida matrimonial...

La llegenda diu que gràcies als banys al Postiguets i la seua estada reposada en la zona de l'actual barri del Plá, la Reina va aconseguir finalment donar descendència al Rei Alfons. A partir de llavors, a aquesta zona d'Alacant es va començar a conèixer com Plá del Bon Repós.

Histories apart, en l'actualitat nostra volguda i gaudida Platja del Postiguets està totalment integrada a la ciutat, en el mateix centre històric, amb el seu passeig

CONCERT A LA PLATJA

marítim conegut com el Passeig de Gómiz, símbol cultural que ha anat heretant la ciutat generació rere generació, perpetuant-se en el temps i sent escenari de les més diverses manifestacions populars i tradicionals de la nostra ciutat fins i tot present en cançons populars locals.

No hi ha cap alacantí que en sentir "La manta al *coll..." no responga cantant allò de: "...mo n'anirem al Postiguets".

Altres alacantins, com la Banda de rock Mediterrani, van fer història sobre les fines arenes de la platja. Memorable el concert que sobre el mateix arenal va congrega a més de 50000 persones el juny de 1981, on a l'uníson cantaven aquell himne de l'època "Número 1 en *USA" que va marcar tota una fita a la nostra ciutat i en la nostra adolescència.

Però un símbol tan arrelat en el nostre Alacant no podia viure d'esquena a les nostres tradicions més ancestrals.

Les nostres Festes de Fogueres, els Moros i Cristians, la Setmana Santa, o les Festes Tradicionals han tingut a la Platja del Postiguets com a escenari en nombroses manifestacions tradicionals i festives de llarg a llarg de la nostra història.

El juny de 1946 es va instaurar el concurs de Castells de focs artificials que del 25 al 29 posen fi cada any a les festes dels Fogueres de Sant Joan. El lloc triat fins als nostres dies no va anar un altre que la Paia del Cocó, prolongació del Posti-

EL CRIST MORENET A LA PASAREL·LA

guets, que des de llavors congrega a milers d'alacantins a presenciar sobre les seues arenes els espectacles pirotècnics que posen fi cada any a les Festes Oficials de la ciutat d'Alacant.

Uns anys més tard, en 1993, la festa de Fogueres fa la seua aparició a la Platja del Postiguets en fundar-se la Foguera Passeig de Gómiz de la mà de la seua presidenta fundadora, Eva Villacampa.

No ens podem oblidar de les festes tradicionals d'Alacant, ja que cada inici del mes de setembre el barri que va veure nàixer a la Platja del Postiguets, el barri conegut popularment com a Raval Roig, celebra les seues festes tradicionals, que són les més antigues de la ciutat d'Alacant, on també utilitzen el Postiguets com a escenari d'activitats en el seu programa de festes, com la popular cucanya de mar.

Este divertit acte és un concurs que consistix a caminar descalç per un tronc si-

tuat en la mar, a la platja del Postiguets, i ple de sabó perquè esvare, obtenint el premi, el que aconseguisca arribar fins al final sense caure a l'aigua.

La Platja del Postiguets també ha sigut escenari de les emblemàtiques festes de Moros i Cristians. Amb motiu de les festivitats en honor a la nostra Patrona i Alcaldessa Perpètua de la ciutat, la Verge del Remei, el mes d'agost des de fa una dècada, la Federació de Moros i Cristians d'Alacant recrea en la vesprada del dissabte anterior al 5 d'agost la batalla entre pirates, barbarescos i cristians que va ocórrer en 1599 en la zona, llavors rocosa, que alberga hui dia el Postiguets.

I no podia oblidar una cosa tan arrelada a la nostra ciutat com és la Setmana Santa declarada ja Festa d'Interés Turístic Nacional.

Cada Dilluns Sant la Confraria del Crist El Morenet processiona a la seua lmatge pel Postiguets en el seu retorn al seu

barri, el Raval Roig, donant a la Setmana Santa una de les seues imatges més icòniques quan els portants porten a coll al Crist per la passarel·la del Postiguet fins a la seua ermita.

Dies previs a la Setmana Santa la mateixa Confraria realitza el "Viacrucis Mariner" on arribat amb barca pesquera de rem desembarca El Crist a la Platja on per les seues arenes comencen un emotiu viacrucis.

Les festes de la ciutat, manifestacions culturals i esportives com l'eixida nadant de la "Volta a l'escullera" han utilitzat les fines arenes de la nostra platja com a escenari de les seues activitats més populars convertint el Postiguet en lloc de trobada per a milers d'alacantins i visitants, com un escenari que la naturalesa ha tingut el capritx d'obsequiar-nos eternament.

Lloc idíl·lic per a passejos, banys de mar i de sol, per a prendre un gelat, per a assegut en una tovallola contemplar la Palmera des del Benacantil o admirar els castells de focs artificials que es disparen des del Cocó.

Sens dubte, un paradís que la converteix, a la Platja del Postiguet, a la nostra porta, a la mar Mediterrània, on sirenes i Déus venen a descansar, atrets pel reflex, a la nostra platja del mont Benacantil, perquè, com resa la cançó de Mediterrani, Orgia de Neptú":

*"Des de Sant Joan al Postiguet,
munta Neptú, orgies de plaer"*

MÍTIC BAR ROMPEOLAS

L'Ereta, costeres d'aigua. I INNOVACIÓ

Amics i companys de "La Millor de Totes", és ja el meu segon any amb vosaltres després d'uns mesos certament complicats amb la meua operació quirúrgica ara fa un any, la defunció de mon pare allà pel novembre passat i el primer trimestre d'enguany buidant la que ha sigut ma casa de naixement i infantesa, on els meus pares vivien des de 1961 i situada ben a prop del lloc on plantem cada any la nostra Barraca. Però cal continuar

endavant i vos assegure que gràcies a tots vosaltres estos mesos de transició tan complicats han segut molt menys durs. De nou, moltíssimes gràcies una vegada més.

Per a enguany, atés que el nostre Llibret està dedicat a l'aigua, he preparat una altra idea que, como la de l'any passat de la posada en valor de la nostra línia de costa més propera, també em ronda-

Ereta

Ereta aigua per a tots

va pel cap des de fa temps, i que de nou vull compartir amb tots vosaltres gràcies al nostre Llibret.

Com a enginyer, m'agrada observar la nostra silueta urbana amb uns ulls que busquen solucions on potser altres només veuen paisatge. Imagineu per un moment que incrementàrem la presència de l'aigua dins del nostre estimat parc de l'Ereta, d'una manera sostenible però també més lúdica, sense entrar en la massificació i respectant en tot moment la concepció de l'entorn.

Un mini parc aquàtic? No necessàriament hauríem de vore-ho d'aquesta manera.

Tobogans d'aigua? Potser tampoc.

Una integració de l'aigua per crear un oasi lúdic i responsable a la nostra vessant del Benacantil? M'agrada molt més aquesta visió.

Ereta planol de futur

Però ... posem-nos en perspectiva. Alacant és, des del seu naixement, una ciutat que mira al cel buscant el sol i a la terra buscant l'aigua. I ja sabem que l'estiu alacantí és càlid i rigorós. La calor s'apega a la pell i el cos demana a crits un "refrescó".

L'herència de l'aigua: de l'Alhambra a l'Ereta

No estem inventant res de nou, sinó recuperant l'enginy dels nostres avantpassats. Els àrabs, fundadors de gran part del nostre entorn, eren mestres en la "domesticació de l'aigua", i més encara tenint en compte que per a ells, pobladors de terres molt més desèrtiques, Al-Andalus era un gran oasi.

De fet, per a un bon grapat de cronistes àrabs com Al-Maqqari o Ibn Ghalib, **Al-Andalus era la representació física del Paradís terrestre, també conegut com "Jannah"**. I va sorgir l'anomenada "enginyeria biofílica", una integració total amb l'orografia i la presència d'arbrat proper per a embellir la ciutat, considerant l'aigua en moviment com a "aigua viva".

Un pas més va donar Ibn Luyun, en el seu tractat Kitab al-Filaha, on explica que l'aigua mai no ha d'estar estancada

Ereta

Ereta

sinó que calia aprofitar la seua acústica, ja que el murmur de l'aigua en transcórrer per canals i sèquies havia de servir per "guarir l'esperit" i refrigerar l'ambient de manera natural abans d'entrar als edificis, transformant una necessitat tècnica en una experiència sensorial de frescor i so i d'integració arquitectònica, el concepte àrab anomenat "Ihsan" (Filosofia de l'Excel·lència), que definix la recerca de la perfecció a l'obra realitzada. I un gran exemple de tot açò és sens dubte la mítica Alhambra de Granada, un dels llegats més importants dels àrabs a Espanya.

Eixa mateixa fascinació és la que, per què no, demana el nostre Parc de l'Ereta: Un lloc privilegiat, amb unes vistes al Mediterrani que tallen l'alé. I amb la protecció constant del Castell de Santa Bàrbara. Però, per què limitar-nos a un parc de passeig quan podríem tindre un espai d'innovació hídrica?

El projecte: Un espai hídric integrat en el disseny actual

La proposta és clara: aprofitar l'orografia escarpada de la vessant per a crear un espai hídric no massificat, respectuós amb l'entorn, responsable i d'avantguarda. No parlem de grans tobogans de plàstic cridaners, sinó d'enginyeria integrada.

Imagineu un circuit on els actuals escalons de l'Ereta es combinen amb atractius canals de flux laminar i lliscadors de pedra polida, amb 3 parts diferenciades.

1. **Cota Superior:** L'aigua naixeria des de la part alta, amb bombes d'aigua alimentades amb panells solars, de manera que s'autoabastirien elèctricament.
2. **Circuit de Descens:** Xicotetes cascades-tobogan que mimetitzen les fonts àrabs, tobogans integrats en la pròpia pedra, seguint la línia dels escalons, i combinats amb les actuals zones de descans per a prendre el sol amb les espectaculars vistes al mar amb què compta l'Ereta.
3. **Cota Zero:** Una piscina de recepció al peu del parc, des d'on es podria vore el Postiguet mentre el cos es recupera de la calor de l'estiu.

Innovació per a l'Excel·lència Turística

Aquest projecte no és només una alternativa de diversió per a veïns i visitants; és una aposta per la **Excel·lència Turística**. Alacant necessita "repensar" els seus espais públics amb eixe toc d'innovació que ens diferencia. Un espai hídric urbà seria un reclam de rellevància, una simbiosi perfecta entre la tecnologia del segle XXI i el respecte per l'entorn fundat pels àrabs.

Per cert, sabíeu que anys arrere hi va haver una atracció nadalenca d'un tobogan de neu al parc de l'Ereta? Va ser allà per 2012, amb una caiguda de 40 metres de tobogan.

Per combatre la massificació caldria establir un sistema de quotes màximes d'as-

sistents per dia, i afavorir la rotació dels visitants perquè l'assistència no estiga col·lapsada sempre per un mateix grup de persones.

Perquè l'aigua, com la nostra festa, està viva. Corre, salta i ens unix. I mentre esperem que idees com aquesta banyen el futur de la nostra ciutat, seguirem gaudint de la frescor d'un bon poal d'aigua en la foguera, de la germanor en la barraca i de l'orgull de ser alacantins.

Espere que vos agrade i que puguem, entre tots, fer-la anar més enllà del llibret i fer-la arribar a qui corresponga!

Aigua, festa i innovació. Ens veiem a la Barraca! Una abraçada i ... Bones Fogueres 2026 !!!

Ereta al futur

Les tres mantellines... DE LA BARRACA

En el cor de la festa, on el foc es converteix en tradició i la pólvora en emoció compartida, hi ha símbols que parlen sense necessitat de paraules. Entre tots ells, la mantellina ocupa un lloc especial: delicada, elegant, carregada d'història... i també de sentiment. En la nostra barraca, enguany, tres mantellines contenen una mateixa història des de tres mirades diferents.

Tres joves, tres formes de viure la festa, tres maneres de representar l'ànima de

les seues respectives fogueres. Filles de socis, criades entre cercaviles, mascletades i nits interminables de convivència, han crescut amb l'eco de la festa bategant en el seu dia a dia. Hui, eixe llegat es transforma en orgull i responsabilitat.

Dues d'elles ostenten el títol de Belle-sa. Les seues mantellines, acuradament col·locades, emmarquen no sols un vestit, sinó també la il·lusió de tot un districte. Representen la llum, l'elegància i l'esplendor de la festa en la seua màxima

Aitana Valero i Lozano, Dama d'Honor 2026 de la Foguera Bola d'Or.

Irene Pascual i Such, Belleza 2026 de la Foguera Plaça de Gabriel Miró.

expressió. Són imatge, somriure i presència, però també proximitat, dedicació i amor per una tradició que porten en la sang.

La tercera mantellina, la de la Dama, no és menys important. Ben al contrari, completa este trio que simbolitza la unió i la força col·lectiva. El seu paper és essencial: acompanyar, donar suport i compartir cada instant, demostrant que la festa no s'entén sense equip, sense complicitat, sense eixe vincle invisible que unix a qui la fa possible.

Tres mantellines que, juntes, formen una mateixa identitat. Tres històries personals que s'entrellacen amb la història de la barraca. Perquè més enllà dels títols, el que realment les unix és una cosa molt més profunda: l'orgull de pertànyer, de representar i de man-

tindre viva una tradició que es transmet de generació en generació.

Enguany, la nostra barraca no sols celebra les Fogueres. Celebra també a qui encarna la seua essència, portant amb elegància i sentiment el nom dels seus districtes i el d'esta casa que també és la seua.

Irene Pascual i Such, Bellesa 2026 de la Foguera Plaça de Gabriel Miró.

Maria Terren i Rodríguez, Bellesa 2026 de la Foguera Calderón de la Barca Plaça d'Espanya.

Aitana Valero i Lozano, Dama d'Honor 2026 de la Foguera Bola d'Or.

Tres noms propis que ja formen part de la nostra història. Tres representants de les seues fogueres... i, amb orgull, també de la nostra barraca.

Maria Terren i Rodríguez, Bellesa 2026 de la Foguera Calderón de la Barca Plaça d'Espanya.

Fogueres inclusives PERA PERSONAS AUTISTES

Les Fogueres de Sant Joan a Alacant són una explosió de vida, color i, sobretot, so. No obstant això, el que per a molts és el clímax de la festa —la pólvora i la música a tot volum— pot representar una barrera insuperable per a les persones amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) i altres sensibilitats sensorials.

Afortunadament, l'evolució de la festa cap a una inclusivitat real és ja una realitat palpable, transformant les Fogueres en un espai on tots, sense excepció, tenen dret a gaudir.

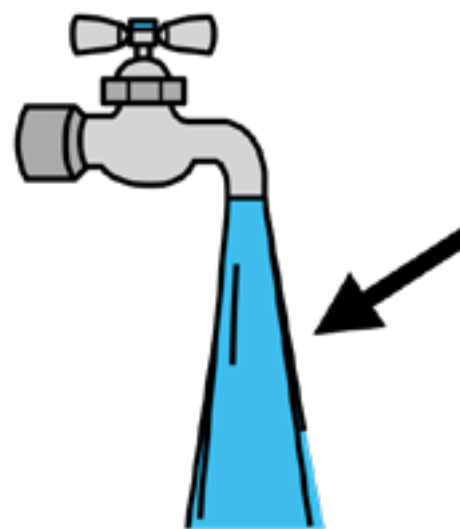
Per a una persona amb autisme, l'entorn de les Fogueres pot resultar aclaparador a causa de la hipersensibilitat auditiva. El baluern d'una mascletà no és sol "soro-

ll"; pot percebre's com una agressió física o generar un col·lapse sensorial. La buena noticia es que se han comenzado a implementar medidas que marcan la diferencia-

La inclusió no sols tracta de baixar el volum, sinó de fer l'entorn predictable. Les guies de "Lectura Fàcil" i els pictogrames ajuden al fet que les persones amb autisme compreguen millor què està passant i què ocorrerà a continuació

Volem que siguin unes festes per a totes i tots.

Aitana Valero Lozano
Imàtgens: pictogrames de Araasac

En fogueres

hi ha música,

pólvora,

vestits regionals,

i molta festa

Foguera
CALVO SOTELO

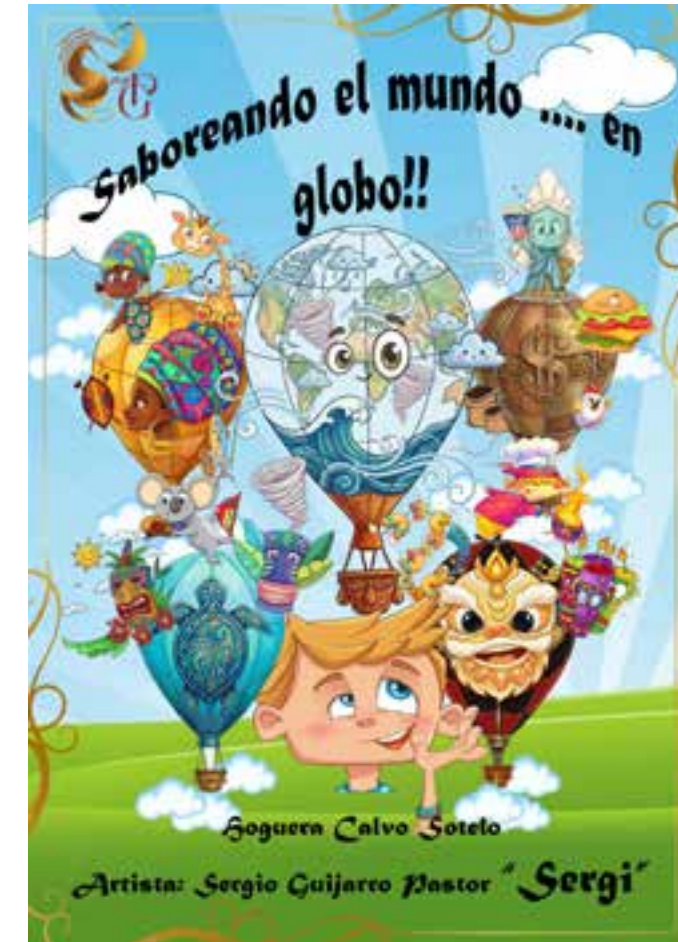
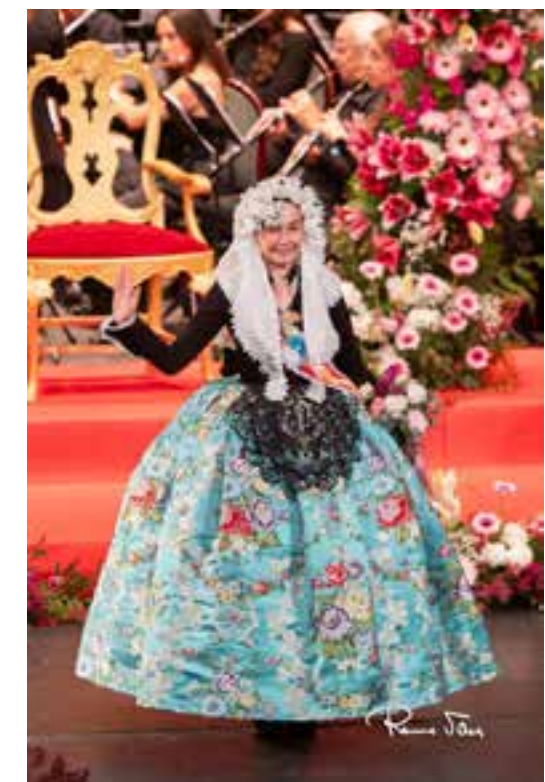
BELLEA
SARA VÁZQUEZ I HERNÁNDEZ

DAMES
MARÍA FERNÁNDEZ I GARCÍA, PALOMA MORAGA I ARGILÉS

BELLEA INFANTIL
JULIETA BOX I CAMPOS

DAMES INFANTILS
ALEXIA PEIRÓ I RIPOLL
DANIELA CEREZO I CUENCA

DAMA DEL FOC INFANTIL D'ALACANT
ESTRELLA DEL MAR PELÁEZ I GARCÍA

Programa DE FESTES

22 DE MAIG
OBERTURA EXPOSICIÓ DEL NINOT EN
LLOTJA DEL PEIX D'ALACANT

23 DE MAIG
MASCLETÀ NOCTURNA

30 DE MAIG
LLIURAMENT DE REMPENSES ALS JARDINS
DEL MUSEO ARQUEÒGIC D'ALACANT

31 DE MAIG
CERTAMEN D'ARROSSOS AL PARC LO
MORANT

5 DE JUNY
HOMENATGE ALS FOGUERERS I BARRA-
QUERS. PLAÇA D'ESPANYA
DESFILADA DEL PREGÓ

6 DE JUNY
CAVALCADÀ DEL NINOT

7 DE JUNY
MASCLETÀ POLVORA TOT L'ANY

13 DE JUNY
MASCLETÀ POLVORA TOT L'ANY GRAN VIA
ENTRADA DE BANDES I DESFILADA DE
COMISSIONS.

14 DE JUNY
CLAUSURA EXPOSICIÓ DEL NINOT

17 DE JUNY
ARRIBADA DEL FOC

18 DE JUNY
MASCLETÀ EN PLAÇA DELS ESTELS

19 DE JUNY
MASCLETÀ EN PLAÇA DELS ESTELS

20 DE JUNY
MASCLETÀ EN PLAÇA DELS ESTELS
PLANTÀ DE FOGUERES I BARRAQUES. GRAN
SOPAR SENSE FALTAR LA COCA AMB TON-
YINA

21 DE JUNY
MASCLETÀ EN PLAÇA DELS ESTELS
LLIURAMENT DE PREMIS
OFRENA A LA VERGE DEL REMEI

22 DE JUNY
MASCLETÀ EN PLAÇA DELS ESTELS PIRO-
TÈCNIA FOCS ARTIFICIALS DEL MEDITERRA-
NI
OFRENA A LA VERGE DEL REMEI

23 DE JUNY
MASCLETÀ EN PLAÇA DELS ESTELS
DESFILADA FOLKLÒRICA INTERNACIONAL

24 DE JUNY
MASCLETÀ EN PLAÇA DELS ESTELS
00.0 HORES NIT DE LA CREMÀ AMB LA
DISPARADA DE FOCS D'ARTIFICI DES DEL
CASTELL DE SANTA BÀRBARA

*La barraca la millor de totes desitja
unes bones festes de fogueres*

Galeria FOTOGRAFICA

EMBLEMES AL MARÇ

MASCLETAES

VISITA AL TALLER DEL CONSTRUCTOR

EXPOSICIÓ DEL NINOT

PRESENTACIÓ LLIBRET

GAL·LA DE L'ESPORT

PAELLES

PREGÓ

DESFILE DEL NINOT

ENTRADA DE BANDES

OFRENA

LIURAMENT LLIBRET AL AMA

MOROS EN SANT BLAS

MOROS EN ALTOZANO

MOROS DE MUTXAMEL

ESMORZARS

HALLOWEEN

ESMORZAR DE NADAL

FUTBOLÍ

MENJAR NADAL

BRINDIS NADALENC

TALLER INFANTIL

SOPAR DE GALA

PRESENTACIÓ GABRIEL MIRO

PRESENTACIÓ CALDERON DE LA BARCA

BITLES FEMENINS

BITLES MASCULINS

FALLES

MASCLETÀ DEL SECTOR

SOPAR BARRAQUES

SETMANA SANTA

FIRA D'ABRIL

SANTA FAÇ

PETANCA

CREUS DE MAIG

Mare Nostrum
saneamientosmarenostrum.com

OS DESEAMOS FELICES
FIESTAS 2026

Las mejores
marcas del mercado
¡Venta y sala de exposición!

Saneamientos · Grifería · Fontanería · Muebles de baño
Mamparas · Depuración y tratamientos de agua

Fontanería

Depuración
tratamientos de agua

Muebles de baño

Mare Nostrum
Garantía de calidad

+20 Años de experiencia

Garantía post venta
y transporte gratuito

Sala de exposición
en Alicante

Avda. Mare Nostrum, 42
03007 - Alicante
+34 965 11 44 88

info@saneamientosmarenostrum.com

www.saneamientosmarenostrum.com

glass
talleres
Siempre
cerca de ti

**AUTOCRISTALES
SIRAUTO
TE DESAEA
FUERTE MASCLÉTÁ
Y
DIVERTIDAS
HOGUERAS**

EXPERTOS EN REPARACIÓN
Y SUSTITUCIÓN DE LUNAS
DEL AUTOMÓVIL

LLAMANOS Y TE
GESTIONAMOS
TU SINIESTRO DE
LUNAS CON TU SEGURO
TOTALMENTE
GRATIS

ALICANTE

C/ Maestro Alonso, 56

WhatsApp

Telefono

**TINTADO
DE LUNAS**

desde 80 €

HOMOLOGADAS

965 255 334

www.autocrisales-sirauto.es

HORNO
ABELLÁN E HIJOS

Artesanos desde 1970

HORNO Y DESPACHO EN C/ CIUDAD DE BARI, 1- ALICANTE
TELF: 965 25 89 13 y 661 162 977
OTROS DESPACHOS:
C/ BARCELONA, 11- ALICANTE
AVDA. LIBERTAD, 19- SAN VICENTE DEL RASPEIG
AVDA. ALFONSO EL SABIO, 52 - ALICANTE

HARINAS CLOQUELL, S.L.

NUEVA INSTALACIONES

**C/Molí de Gosálbez s/n Polig.Inds. Riodel
03110 Mutxamel (Alicante)**

Telf. 965 92 70 43 email: harinascloquell@hotmail.com

HARINAS BUFORT, S.L.

C.I.F.: B54178967

Av. De Elche, 11

03008 Alicante

cortés & cortés

ingeniería y peritación, s.l.

Fernando Cortés

609 10 77 12

965 92 48 10

Fax 965 92 48 26

fernando@cortesperitacion.com

cortesperitacion.com

Cortés & Cortés Ingeniería y Peritación S.L.
C/ Reyes Católicos, 17-19 Entlo. 2 • 03003 Alicante

j

javier alonso
ATELIER

T 722 424 763

Instagram [javieralonsoatelier](#)

CENTRO Psico_MENTAL

MARA GIRÓN REQUENA 671 03 03 86

info@maragiron.com www.maragiron.com

PSICÓLOGA

Colegiada CV14688

Avda. Maïsonnave 9, 2ª Esc. 3º A Alicante

"LA ILLETA BEACH HOUSE"

Alquiler vacacional

Casa de Pescadores renovada a 50m del Paseo Marítimo y de la playa de arena de El Campello.

Descubre este auténtico refugio con encanto mediterráneo que fusiona tradición y modernidad.

Crea recuerdos inolvidables en este alojamiento único ideal para familias y grupos pequeños de amigos

Destaca por su luminosidad en tonos blancos, azules y arena,

INFORMACIÓN Y RESERVAS

www.airbnb.es

Número de registro VT-511345-A

C/ Nueva Baja, 20 | 03004 ALICANTE
 615 55 58 54 - 965 20 99 57
 imprenta@imprenta-senen.com
 imprentasenen

FOLLETOS PUBLICITARIOS
FORMULARIOS, TALONARIOS
ALBARANES, FACTURAS
TARJETAS, CALENDARIOS
SELLOS, CARTAS DE
RESTAURANTES, REVISTAS
LIBROS, SOBRES, ADHESIVOS
LONAS, VINILOS, ROLLUP
CORTE Y GRABADO LÁSER
MERCHANDISING, etc ...

Bones festes! **VISCA ALACANT!**

Colaborador Oficial

HASTA 1,000 KM DE AUTONOMÍA⁽¹⁾
FULL HYBRID E-TECH AUTORRECARGABLE

(1) con el depósito lleno según datos wltp. consumo mixto mín./máx. (l/100 km)*: 3,9-5,1 emisiones de CO₂ mín./máx.(g/km)*: 89/116. *según datos wltp.

Renault recomienda Castrol

renault.es

Japemasa

BIOLASER Centro
 Depilación Alejandrita

*Felices
 Hogueras
 Os esperamos*

☎ 966 095 979   📞 722 462 231

📍 C/ Pintor Agrasot, 8 · 03001 · Alicante
 ✉ biolasercentro@gmail.com   📷 biolasercentro

OFIBOOK ARTES GRÁFICAS
 Carrer Illa de Cuba 66
 03009 Alacant
 Tel 637 71 73 76

Carra al desconegut:

El mapa polític/econòmic està en constant canvi; els successos ens fan plantejar noves perspectives, nous enfocaments.

El nostre èxit depèn d'ells. Si els nostres clients sobreviuen, probablement, i només probablement, nosaltres també. Si la nostra creativitat es tradueix en èxit, al menor, romandrem.

La comunicació ha canviat de màscara. Ara s'amaga i es filtra en la percepció dels subjectes molt sigilosament. Els individus som més intel·ligents, i d'això la publicitat és conscient. Ja no es dedica a vendre, ara juga amb nosaltres.

Si no ho aconseguim, perirem en els llibres d'història recent i serem recordats en esdeveniments amb els Carnestoltes, Ninots, Disfresses, Fogueres...

La publicitat convencional no és efectiva. Arribarà algun dia que les impremtes tradicionals només existiran en els llibres d'història. Per això, algun dia es veurà reflectit en alguna foguera i els nostres nets es preguntaran: Què eren les impremtes? Déu no ho vulga; si és que existeix, clar.

Johannes Gutenberg, sempre seràs recordat.

Nosaltres no sols som una impremta. Som comunicadors. No sols pensem a imprimir; canalitzem la nostra creativitat a convertir els objectius dels nostres clients en assoliments. Identifiquem les necessitats d'ells i optimitzem els seus costos; generem més solucions que es tradueixen en beneficis. **No sols econòmics, si no socials.**

En 2026 més de quaranta comissions de festes, tant de fogueres, moros i cristians i festes patronals han confiat en nosaltres per a produir l'únic element de la festa que promou la cultura i és perenne: el llibret.

Alhambra®
 Mobile Homes

Restaurante

La yaya

Paellas por encargo

Carrer de la Societat Cultural i Esportiva Betis Florida, 28
 (La Florida) 03007 ALICANTE
 Tel. 965 11 15 06

📍 C/ Nueva Baja, 20 | 03004 ALICANTE
📞 615 55 58 54 - 965 20 99 57
✉️ imprensa@imprensa-senen.com
📷 [imprensasenen](https://www.instagram.com/imprensasenen)

FOLLETOS PUBLICITARIOS
FORMULARIOS, **T**ALONARIOS
ALBARANES, **F**ACTURAS
TARJETAS, **C**ALENDARIOS
SELLOS, **C**ARTAS DE
RESTAURANTES, **R**EVISTAS
LIBROS, **S**OBRES, **A**DHESIVOS
LONAS, **V**INILOS, **R**OLLUP
CORTE Y GRABADO LÁSER
MERCHANDISING, etc ...

T&G

TÉBAR Y GÁLVEZ

ABOGADOS SLP

C/ García Andreu 49, entresuelo B • 03007 Alicante

Tel: 965 20 70 79

beatriztebar@tebarygalvezabogados.es

*Tébar y Gálvez Abogados desea a la
Barraca "La Millor de Totes"
unas Felices Hogueras 2026*

Nuestra Charcutería
Mercado Central de Alicante Puesto 124 (Planta Baja)
Diego 656 185 169 | Raquel 626 478 745

¡FELICES HOGUERAS!

Que esta noche de fuego, luz y tradición ilumine vuestros sueños y llene vuestros corazones de alegría.

Disfrutad en familia y con amigos de nuestras fiestas más especiales.

— LOTERÍA — — EL NAVÍO —

Compartimos tradición, ilusión y suerte.

*Gracias por formar parte
de nuestra travesía.*

Que el fuego de las Hogueras traiga salud, felicidad y mucha suerte.
¡FELICES HOGUERAS!

Avenida Pintor Baeza 11
Alicante

L'ALQUERIA

Avenida Condomina, 38 . 03540 Alicante

www.fruiteslalqueria.com

Administración de Loterías nº 33

La Bruixeta

C/ Padre Recaredo de los Ríos, 37 - C
Teléfono 965 92 55 62
ALICANTE

DE ESPARTO & AZAHAR

INDUMENTARIA
@deespartoyazahar
C/ Cisne 37 Alacant

GABRIEL 659 394 816 / REME 656 258 423

ilumin
ART

Iluminación de Fiestas

☎ 623 955 896
📷 @iluminartalicante
📘 Iluminaciones Iluminart

Guzzardo Peluqueros

Dirección: Calle Dato Iradier 20,

3012 Alicante, España

Quiénes somos | Servicios | Reserva Cita

Teléfono: 965 21 22 24

Whatsapp: 670 81 29 57 - 619 53 13 54

Email: zabot68@gmail.com

